

Ella al amor no renúncia,
 y faría broma y bulla,
 si no temés la denuncia
 dels beneytóns de *La Folla*.

De dijous á dijous

DISFRESSAS DE TOT L' ANY—LOS MERCADERS EN LO TEMPLE

DIGAM, estimat Pierrot ¿quin efecte t' ha fet lo Carnaval d'enguany?

—Lo mateix que 'l dels anys passats. Aquet, com los altres, no ha sigut mes qu' una continuació del Carnestoltas, que, sense usar la materialitat de la careta, pero empleant la més refinada hipocresia, 's celebra cada día y cada hora. Ja t' hi dit moltes vegadas, que 'ls homes, á imitació d' aquell llop, que va disfressarse ab la pell d' un bé, disfressan sempre sas malas passions, fent apareixe blanch lo que en realitat es negre.

—Pierrot; jo opino que 'ls homes no son tan dolents, com tú 'ls pintas. Tú mateix, si no fossis un bon xich extravagant, me semblarías un home perfecte.

—Es que jo, Tomasa,—encare que mal m' estiga 'l dirho—figuro en la colla d' homes que perque no som prou pillos, nos diuen tontos. Y aquets tontos—dispensam la inmodestia—som tan escassos com la formalitat d' en Romero Romesco.

—A propòsit ¿no ha dit aquet polítich apallassat, que «'Ls Segadors» es l' himne dels traydors y assessins?

—Sí, filla; pero aqueixas expressions, en boca d' ell, es lo mes gran elogi que puga ferse del esmentat himne y dels que 'l cantan. Lo día que 'l canti 'l *pollo d' Antequera*—que no m' estranyaria— allavors ja será altra cosa .. Pero deixém á recó á n' aquet polítich, puig sería malaguanyada la saliva qu' ocupantnos d' ell gastessim, y torném á las disfressas de tot l' any, fent constar, no obstant, qu' entre 'ls homes, de totas classes y condicions, hi ha excepcions honrosas.

Acaba d' arribar á mas mans un prospecte repartit per un ministre de Deu, y tinch de declarar ab franquesa, que baix lo punt de vista de la propaganda, aquells famosos anuncis del un temps popular *Feo Malagueño* y del sabó dels *Princeps del Congo*, comparats ab lo del prebere en qüestió, resultan ignocents y de cap eficacia.

Aquet pare d' ánimas, apura en son prospecte, tots los recursos del bombo y la propaganda, deixant enrera als mes notables *arrenca-caixalis*.

La veritat es, que cultiva un terreno perfectament abonat, pero així y tot, no poden negárseli una destressa y un cop d' ull admirables.

A pesar del seu sagrat ministeri, 'l *pater* en qüestió, representant de l' Agencia Romana Espanyola y de la Congregació Lauretana, 's dedica á explotar la vanitat y la *neuleria* humanas, ab un desenfado inconcebible.

En lo seu prospecte-parany hi té articles pera tots los gustos y gastos; l' objecte es que no s' escapi ni una rata.

Ell, mitjansant la entrega d' un bon pico, (perque com á intel·ligent en lo negoci, no fá res sense quartos) gestiona la concessió de títuls de noblesa, com son lo de princep, duch, marqués, comte y baró. De modo que, la noblesa, que molts tenen en tanta estima, es una cosa que 's compra y 's ven, com qualsevulga trasto.

Qualsevol, per rahò d' aquestas facilitats, per ignoble y tarambana que siga, pot dir: Soch noble... pero 'ls meus diners me costa.

Qui desitja, además dels esmentats títuls, creus y condecoracions en abundancia, no té més que dirigir-se al agent de referencia—sempre ab la bossa plena, es clar—y en menos que canta un gall se veu demunt del pit tota una requincalla.

Tots aquets títuls y honors, están reservats als seglars, pero 'l representant de la Agencia Romana Espanyola, té facultats per fer extensivas algunas gracias als mateixos que vesteixen hábits, y aixís—sempre *mediantibus illis*—poden alcansar los títuls de Protonotari Apostólich, Prelat Doméstich de S. S. Cambré Seciet, Capellá *ad honorem*, Canonge, etc.

De manera, que lo que sols deuría esser un premi á la virtut y al estudi, pot obtenirse gratantse la butxaca.

Compta 'l prebere de marras ab un' altre font d' ingressos inagotable, que ja la voldria per ell en Villaverde, com es la de concessió de privilegis á oratoris privats, á capellas de colegis y á oratoris d' establiments d' ayguas ó de banys, etc.

Pero lo que es verdaderament extraordinari es que 'l pare Arbussá—aquest es son apellido—entre un sens número de distincions y privilegis personals, ofereix la de conservar y llegir publicacions ó llibres prohibits

—¡Verge Santíssima!

Ja ho sents, Tomasa: A tu 'ls seráfichs individus de «La Fulla», quan te presentas á la vía pública ab un escot massa provocatiu, te persegueixen, te denuncian y ningú 't lliura d' un multasso; y en cambi, tot un pare d' ánimas, previ afluixament de bossa, permet que l' agraciat te contempli, 't miri y 't remiri, fentseli la boca aygua.

¡Oh, tempora! ¡Oh mores!

Llegir certa classe de publicacions es pecaminós... pe 'ls pobres que no tenen rals pera adquirir tan notable distinció ó privilegi.

Lo pare Arbussá, per lo que 's refereix á la conservació d' aquets escrits prohibits, dona rahons de pés, com son las de que 'ls *trobém per totas parts y en totas ocasions, y la necessitat de fer us d' ells en moltes circunstancias*. Ignoro quinas circunstancias poden ser aquestas, pero no faltará qui entenga que son las en que 'ls estragats necessitan d' estimulants

ó aperitiu ò quan convè fer obrí 'ls ulls á la candidesa é ignocencia.

Y per aquest estil; demana, Tomasa!

Tot pot alcansarse: indulgencias de tota mena, benediccions de tota classe... pagant sempre, aixó sí, perque sense diners te quedarás á las capsas.

—Pero ¿tol aixó es possible?

—Esposa meva, ja t' hi dit avants, qu' existeixen disfressas de tot l' any, y aqueix es un petit botó de la gran mostra que podria exhibirte. Y tingas pre-

sent que 'l pare Arbussá, es un sacerdot aprofitat, es cert, pero al cap de vall, no es mes qu' un agent del Vaticá; un agent ab tenda oberta en lo carrer de Pujol, número 12, de la ciutat de Mataró. Si necessitas dels seus serveys, pagant lo que siga, crech que quedarás contenta.

—Gracias, Pierrot; lo que no s' adquireix ni ab mérits, ni ab virtuts, es detestable. Sempre recordaré que Jesús va treure als mercaders del temple.

PIERROT DE LA TOMASA.

Caballs, torres y coloms

CABALLS, torres y coloms, son tres cosas, totas tres, que tant com quan un las compra está content quan las ven.

CABALL

Don Manelet té un caball.
¡Jesús! ¡Aixó es goig inmens!
L' ha comprat fa molt pochos días y á caball tothom lo veu.
De día y nit y á tota hora, catrich, catrach, pe 'ls cariers.
—Don Manelet que ara passa.
—¡Passihobé don Manelet!
Lo caball es gras y maco; no té una tara ni res, y mou 'l coll d' aquell modo que agrada tant á la gent.
Alsa las potas ab gracia, te gran cúa, y d' un maneig que ni 'l d' un espanta moscas posat en mans d' adroguer.
Un dia 'n cau y 'n renega; li fuig un altre, y també; tots los amichs li enmatlleven per aná á darhi un passeig.
Un d' ells, com qui diu á escape, lo fa arriivar fins Arenys, lo deixa suat fent molt ayre, lo caball s' enmalalteix, y al cap de quinze ó vint días ja 'l tenim com un fideu.
Vingan menescals y curas.
¡Ell trobés qui li comprés!
Ho sap un gitano, 'l mira, n' hi dona mi'j si 'n val cent, y l' amo té una alegría d' haverlo venut tan bé.
Perque un caball diu que es cosa, com ja sabrán més de tres, que, tant com quan un lo compra, está content quan lo ven.

TORRE

Lo senyor Cinto, ja saben, que es un bon matalasser; trafiquejant ab la llana,

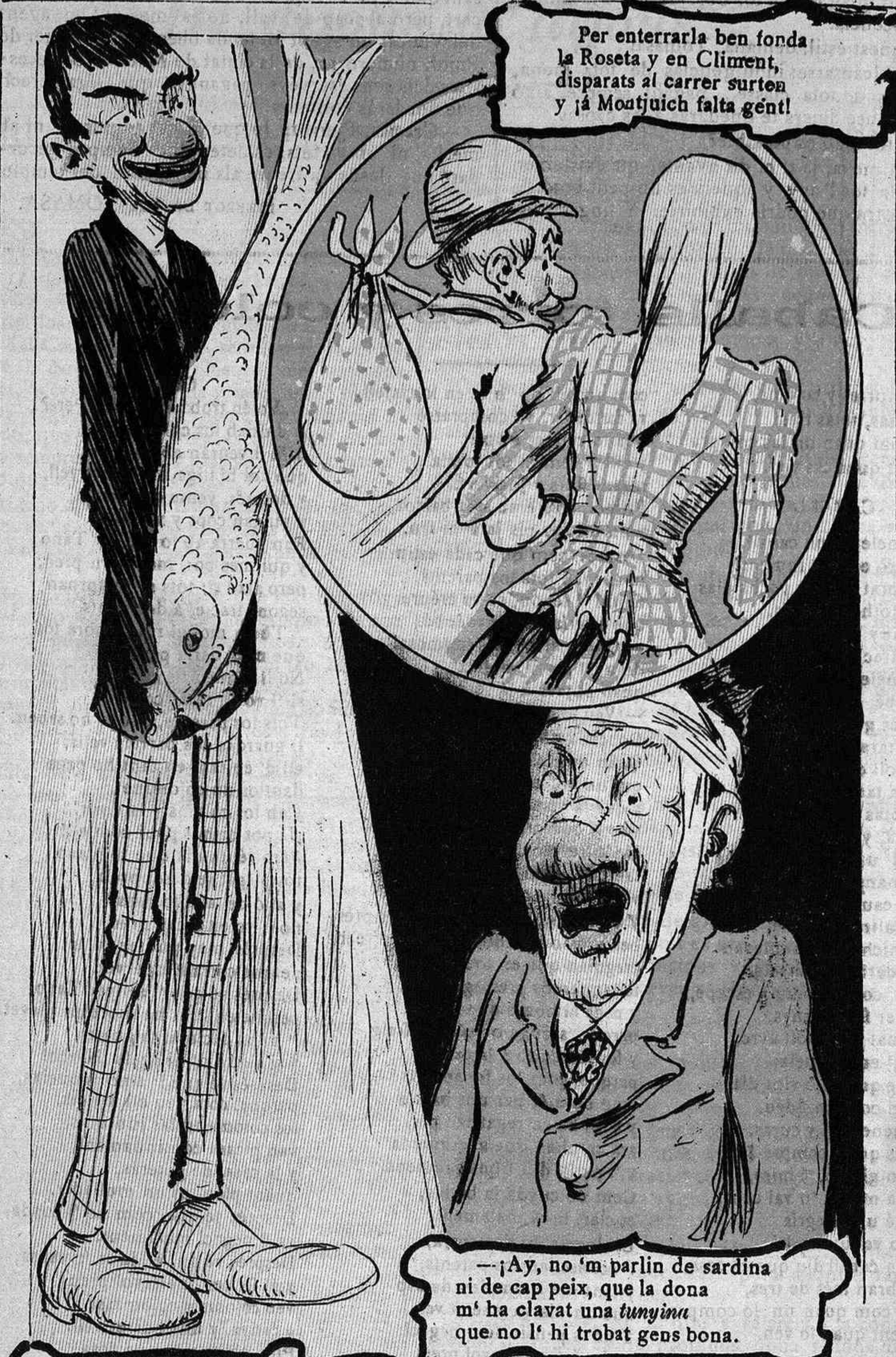
com qu' ell no 'n té en lo clatell, va fer diner, va comprarse una torreta al Putxet y allí 'l veurán tot lo día regant flors y julivert.
Primer, sols eran uns baixos, y un primer pis ja s' hi feu.
Després, com que cada estiu hi anavan tots los parents, fenthi 'l segón, se va créure que estarian molt més bé.
—¡Quina vista més hermosa! deya ell per sí mateix quan pujava á la torratxa.
—¿Veú alló tan lluny?—Sí.—¿Veú? Donchs es Mallorca.—¿De veras? Quan un día, sab sorprès qu' un vol comprar un terreno y que la vista li pren; va y li compra desseguida.
Un altre vehi, que era llest també fa com qui edifiqui, y ell va y li compra també.
Y entre aixó, y comprar molts presben grossos, perque 'ls parents crechian que en lo seu jardí te tan famós presseguer; y paga al home que bomba perque 's puga omplí 'l safreig, y fes remendo á la casa, perque, com los fonaments eran no més per uns baixos y s' hi ha carregat tan pes, ara crehen que s' esquierda y 'l perill diu que es inmens.
Com no cuyda la botiga, es clar, li va malament.
La dona s' hi desespera, l' aconsellan los parents, y tant me l' omplen de cap que un día va y se la ven.
Y no 's pensin fent negoci; la doná a qualsevol preu.
Puig la torre es una cosa, com ja sabrán mes de tres, que, tant com quan un la compra, está content quan la ven.

COLOMS

¿Volén trobá al senyor Pere? A dalt ab los colomets.
Allà 'l veurán ab la canya, que ara hi lliga un barret vell, y després, venta que venta, y vingan cops y xiulets.
Fan guerra ab lo senyor Tano, y qui mes pot, mes se 'n pren; pero aixó sí; tots se 'ls tornan segons tracte, á dos ralets.
Tè un mongí roig, sobre tot, que no 'l daria per res.
No li toqueu 'ls coloms si 'l vo éu tenir content.
Tots los parents, que jo ho saben. li guardan los barrets vells; ell d' en tant en tant ho paga dantlos un colominet, y ab los coloms y la dona...
¡Ja pot dirho! ¡Quí com ell!
Pero vé un día que 'l guano tot plegat se descubreix, y alló de la colomassa no li volen á cap preu.
Després, may pot fer volar perque corra l' esparver.
Després vé que 'l senyor Tano, perque ell l' hi ha mort un blavet. l' hi ha declarat la guerra, y si algú n' hi agafa ¡Nyech!
Després vé que l' amo 's queixa, perque, com veu ell mateix, los coloms en las junturas van picant continuament, y la casa, de goteras, quant plou, es un mullader.
Després ve que, com no 'l cuyda, va 'l negoci malament.
Després vé qu' ell ja se 'n cansa, y al fi, per qualsevol preu, ven coloms y colomassa y canya, y fins barret vell.
Puig coloms es una cosa, com ja sabrán més de tres, que tant com quan un los compra está content quan los ven.

S. P.

L' ENTERRO DE LA SARDINA

Per enterrarla ben fonda
la Roseta y en Climent,
disparats al carrer surten
y ¡á Montjuich falta gent!

—¡Ay, no 'm parlin de sardina
ni de cap peix, que la dona
m' ha clavat una *tunyina*
que no l' hi trobat gens bona.

L' enterro de la sardina
tothom ne diu, y en vritat,
no se sab que en tal diada
may ningú l' hagi enterrat.

K. Bernar

GUERRA ANGLO-BOER

Grupo d'inglesos ferits
en acció terrible v ruda,
que comentan, afigits,
la palissa qu' han rebuda.

Denuncia regeneradora

Al extraordinaria extranyesa 'ns enterarem de que un de nostres números passats—lo mes innocent é inofensiu, tal vegada—havía sigut objecte de denuncia, per contenir una lámina que 's pretengué atacava á la moral, á pesar de que, al nostre entendre, ni 'l dibuix ni la intenció de la mateixa, podian tatxarse de pornográfichs.

Al cap de pochos días requeya contra nosaltres sentencia, condemnantnos al pago d' una no despreciable multa y al de costas.

Pera fer la broma mes pesada, als tres días de la sortida del esmentat número, foren recullits per ordre judicial tots los exemplars que del mateix hi havia en nostra Administració.

A pesar del considerable perjudici que tal série de penas nos ocasionava, lassufrirem ab resignació, atribuintlas á manetjos jesuítichs, y esperant lo dia, tal vegada próxim, de tornar la pilota.

Varem ocuparnos de la denuncia, pero sense concedirlis importancia, á fi de no donar greix als nostres perseguidors.

Mes, després, nos enterarem de que varios venedors de peridióchs, arrendataris dels Kioscos enclavats en lo trajecte de la Rambla de las Flors á la Plassa de Catalunya, havian sigut condempnats á 50 pessetas de multa, cinch días d' arrest y las costas, per haver comés lo *gros delict*e de vendre LA TOMASA.

¿Pot donarse anomalia més inconcebible?

Se compendria la imposició del citat cástich, quan se tractés d' una d' aquellas publicacions, quina índole pornográfica no deixa lloch á dupte, pero no, al tractarse d' una publicació, quin sabor mes ó menos picaresch de sas láminas, no poden ni deuhén apreciar los venedors del peridióch, porque es cuestión de temperaments: qui tinga molt mala intenció y picardía, podrá donarhi una interpretació dolenta, qui s' ho miri ab los ulls de la innocencia, no hi trobará res de denunciabile.

Pero hi ha mes. encare: Los esmentats venedors de la Rambla que volían apelar de la sentencia, no reberen copia de la mateixa fins la nit del 17 de Febrer passat en que terminava 'l plasso de cinch días, que concedeix la ley, y com que las de la nit no son horas hábils pera las oficinas judiciales, no va quedarlos mes remey que sometres á la sentencia.

¿A qué obehí aquet retrás en entregar la citada copia?

¿Es que potser no son solzament los manetjos jesuítichs los qu' han influít en la descabellada é irritant solució d' aquest assumpto, sino que també hi ha hagut entre mitj un funcionari que tira á suprimir los peridióchs catalans, á fi de fer mérits devant de sos superiors?

¿Per qué s' ha de imposar mes pena als venedors que al responsable de lo estampat en lo peridióch, y per qué 's castiga sols als venedors del citat trajecte, mentres als altres no se 'ls imposa cap cástich?

¿Se deu aquesta anomalia á que 'ls restants jutjes als que correspondría en son cas entendre de las *faltas* comesas pe 'ls venedors no castigats, sostenen un criteri diferent?

No volém extendrens en comentaris que, sens dupte, resultarían molt agres pera determinadas personalitats y s' atribuirían potser á despit nostre, pero no podém resistir á la tentació de copiar alguns párrafos del article que de Madrit en sa edició de diumenge passat, dedica á aquesta cuestión *El Progreso*, de Madrit, quin colega pot tractarla sense apassionament de cap classe.

S' expresa aixís dit peridióch:

«En realidad, sólo se trata de un periódico, *La Tomasa*, que se publica en catalán; pero lo que le ha sucedido á ese colega puede sucederles mañana á los demás, y por nuestra parte cumplimos como sabemos y queremos los deberes de solidaridad y compañerismo.

¿Para qué sirve la ley de imprenta?

Quando una publicación no es clandestina tiene su director, ó el autor del escrito, ó el regente de la imprenta, para responder de cuanto se le acusa.

Luego entonces, ¿qué tienen que ver y por qué se castiga á los industriales vendedores, á los que no les importa nada el texto de los periódicos que venden?

Pase el que se les decomisen los periódicos denunciados por autoridad competente, puesto que así es la ley. Pero ¿qué ley, justicia ó razón, autoriza á un juececillo municipal para proceder contra los vendedores de periódicos que se publican con todos los requisitos legales?

Se nos advierte que lo que hay en el fondo de todo esto, además de las pesetas que.... el juez á los sentenciados, es una campaña jesuítica contra la prensa radical, campaña la más ruin, porque es la más eficaz de todas.

En efecto, si el vendedor se ve perseguido, encarcelado y multado por expender tal periódico, como su capital es pequeño y pequeña su ganancia, lo único que puede hacer en defensa de su modo de vivir es no vender más el periódico perseguido.

Y de esta manera infame mata el jesuitismo, por medio de sus siervos, los encargados de hacer justicia, á esta prensa honrada, independiente, que comete el enorme delito de desenmascarar á los canallas de todo linaje, de levantarles el pañal sucio á los jueces prevaricadores y remangarles la inmunda sotana á los jesuitas caza-dotes y envenena-cerebros.

Nada esperamos de la rectitud de la justicia en este caso porque nos consta que el presidente de la Audiencia de Barcelona está ligado por un cordón umbilical, que no todos los hombres saben cortar, á la asociación jesuítica de padres de familia, que persigue la pornografía de los pobres, explota la de los ricos y la fomenta por relaciones monstruosas en los colegios de *huises* y en los conventos de monjas elegantes.

***

Y venimos á sacar la consecuencia.

Perseguir de este modo á los humildes industriales que en Barcelona se dedican á la venta de periódicos...

... ¿no es alimentar el odio de los que se ven mal administrados contra sus administradores? ¿No es fomentar el catalanismo, ó el gallegismo, ó el andalucismo, ó, en una palabra, el separatismo?

Si además de esto, que ya es mucho, los que tales sentimientos provocan tratan al pueblo como á los tagalos y á los guajiros, que no se extrañe nadie de lo que pueda ocurrir en plazo no lejano.

Y en vez de discursos patriotericos en las Cortes, resuene allí, si hay alguna, la voz viril que diga la verdad desnuda.»

DUGAS FESTAS

AB escándol dels que 'ls falta un trós de pá per menjar, cruixintlos las dent de ràbia als qu' están sense treball, ab rénechs d' ira furiosa dels que batallan pe 'l mar y ab bramuls d' horror y pena dels que veuen sos casals, tornats runas per l' incendi, sens refugí y sense llar; va celebrars' l' altre dia á Madrid y en rich palau una festa aristocrática... ¡que no hi ha mes que mirar!

Tots los periódichs *di cámara*, pél per pél y ab tot detall, han portat una ressenya sabrosa y edificant... sobre tot per las *pollitas* de certa classe social qu' han *fruit* plenas d' enveja, devorant de cap á cap, las toilettes de las damas y de 'ls seus acompanyants.

¡Parin un moment sas ansias los famélichs y extenuats!
¡Suspenquin sos crits d' angunia los náufrechs y 'ls *incendiats*, atenguin y fassin boca...
¡Val la pena d' ascoltar!

La marquesa de Esquilache ha donat un famós ball que 's cita en la Villa y Corte com *non plus ultra* de «smart.»

A las onze en punt, la orquesta un *minuè* va preludiar y las damas invitadas acudiren al sarau transportadas en llitera per criats galonejats, sentloshi de *caballeros pollos*, de lo mes granat

de la noblesa espanyola superbiamment elegants, puig tots portavan casaca, jupa ab un pa de brodats, las *flautas* al ayre lliure, y 'l seu espasí al costat.

Ellas, las gentils minyonas enlluernavan de mirar, porque las sedas y puntas, l' or, las perlas, y 'ls diamants estavan sobre sos cossos tan prodigament sembrats, qu' eran un insult... pe 'ls pobres y un crim per la humanitat.

¡Una sola un collar duya ab dos mil trescents brillants! Per demostrar quinas *plomas* concurrían al tal ball, sols diré que s' hi contavan las pubillas de 'n Pidal las de 'n Borbon rey (?) de Fransa, marquesa de San Román, una *mocosa* de 'n *Trampas*, la condesa de Bernal, las de Vilana y de Sástago y altrás nenas consemblants que están totas per mereixer y en edat d' aná al altar

Entre 'ls mascles, s' hi trobava lo mes lluhit y llampanant dels *dés* y las *excelencias*, que tan abundan per 'llá.

Quan per fi acabá 'l *desfile* va comensar 'l sarau y van ballarse *minuetos* entre rigodons y vals.

Després, se serví un *buffet* magnífich y espampanant y per fi, á las tres tocadás, á tancá 'ls ánechs y en paus!...

Aquesta es la gran noticia qu' en conmovió ha fet posar á miija Espanya y l' han duta

periódichs de totas parts.
¡Fins lo *Brusi*, l' avi *Brusi* tres planas li ha dedica!

A mi en cambi 'm don' la gana d' explicar lo *meu sarau*. No soch princep d' Esquilache pro... ¡soch rey dels *esquilats*!

A casa 'm van dá un *assalto* la mossa de ca 'n Pistrachs, ab son promés lo *Noy Tendre*, la Pepeta Farbaláns y 'l seu socio *Mitja-armilla*, y la Tuyas Nas-ratat ab son amich en *Boqueras* y tots junts van arribar no ab llitera—perque es moble que diuen que fa hospital— ¡van venir dintre d' un carro quan la rua 's va acabar!

Jo no soch marqués, pro gasto tants modos com un cos gran... Vaig despenjar de las golfas un acordeon tronat y vaig darlos la gran tanda de llanseros y can-cans y valsos de la ensorrada, ab tal sombra y art ballats qu' alló semblava 'l *disloque* ò be 'l judici final!...

Després várem fer pa y trago ab pernil y *salfumant* (ó marrasqui de la forta) y ¡lestos!... ¡fins á un altre any!

¿A que 'l *Brusi* no ressenya la testa que jo vaig dar?...
¿A que no ho porta en tres planas?
¡M' hi jugo un peix que no ho tá!
Y luego que 'ns vingui 'l *Brusi* parlantnos de la *igualtat*!

M. RIUSECH.

EPIGRAMAS

Un tal don Baldiri Viure tan bromista era, que ahí fent gresca ab altres, morí reventat d' un tip de riure; y sa viuda avuy m' ha dit:
—Lo pobret ha tingut sort; que si se 'ns ha mort, ha mort al menos ben divertit.

M. C.

—Jo 'm poso, quan represento,—
deya un cómich prim y alt,—
un poch de coió á las camias per' aparentar mes gras.
—Mes valdria t' en possessis, li va contestá un trempat,
un poch dintre las orellas pera no sentir xiular.

M. B. T

—Tinch un oncle que sab molt es metje y apotecari,
y qu' en cosas d' herbolari, se conta qu' es éll tot sol.
—¿Qui es aquet? digué 'n Pavia al sentirlo alabar tant.
—¿Qui vols que sigui, truhan? 'l que 's vá casá ab la tia?

J. J.

Ja son morts qu'han perdut l'esma

El sol se'n va a la posta. Ab las convulsions póstumas d'un Carnaval ple de tristesses, las alegrías bucólicas del enterro clássich de la Cendra s'han escampat pe 'js voltants de Barcelona. De retorn a la ciutat, no hi falta may el cantar d'una ronda aragonesa que canta a la del Pilar que no quiere ser francesa.

Els mascarons de Cuatresma desde avuy governarán.

Llopart

TEATROS

PRINCIPAL

Pera la temporada de Quaresma s' anuncia una companyia de sarsuela del género antich, que será dirigida per los Srs. Valldeperas y Pérez Cabrero.

Forman part de ella, valiosos elements, coneguts y aplaudits de nostre públich.

LICEO

S' han fixat los cartells de la série de grans concerts que baix la direcció del reputat mestre catalá D. Antoni Nicolau, deuen donarse en la próxima temporada de Quaresma, ab la cooperació, algún d' ells, de l' «Orfeo Catalá», que ab tan acert dirigeix lo Sr. Millet.

Forman part del programa escullit, las nou sinfonias de Beethoven, atreviment que per sí sol demostra la importancia que tindrà la nova temporada, que no duptém será de grat recort pera los filarmónichs.

Pera lo diumenge próxim, día 4, está fixat lo concert de inauguració.

NOVETATS

Ab lo preciós drama de Giacosa, *Tristi amori*, que com en anteriors representacions, tingué una irreprotxable execució, se despedí de nostre públich l' apreciat actor y director Sr. Paladini, haventli demostrat la escullida concurrencia que hi assistí, la inmensa simpatía que vers á éll sentia, puig no 's cansava d' aplaudirlo y ovacionarlo fins que dit actor, visiblement conmogut, se veje precisat á donar las gracias á públich que tant l' ha admirat, emportantsen de pas un imperdurable recort de sa grata est ncia, prometent tornar á visitarnos.

També participá de la distinció especial de la concurrencia l' actor cómich Sr. Ferrero, qui igualment se veje precisat á demostrar al públich lo recort que s' emportava d' ell.

Al aplaudir ab entussiasme tan delirant al Sr. Paladini, no s' ha fet mes que un acte de estricta justicia, ja que no recordém haver presenciat un conjunt tan notable en cap altra companyia, per lo que la estancia de la *troupe* Paladini-Mariani será de grat recort pera los aymants del art dramátich y com siga que además de gran director que es lo Sr. Paladini, resulta un notabilíssim actor, dit está que al recordar á Rossi, Salvini y Novelli s' hi anyadirá també á Paladini, ja que pot figurar dignament al costat de tals eminencias.

Del treball incansable de dit director n' es bona proba lo que, ab 40 funcions que ha donat en la present temporada, ha fet 27 obras diferentas sent algunas de ellas completament nova, logrant totas una execució casi inmillorable y un conjunt del tot superior com demostrá la escena de la acusació en lo segon acte de *Realtà*, que sigué executada ab una realitat pasmosa per lo justa.

Fins dissapte aquet teatro quedarà tancat, reinaugurant-se en dit dia ab la nova companyia de la célebre Mariani, la que será dirigida segons diguerem en nostre número passat, per lo Sr. Pietriboni, actor que gosa de envejable reputació en Italia.

En son repertori hi figuran celebradas obras de Dumas, Sardou, Goldoni; Shakspeare, Scribe, Bisson y 17 obras completament novas en nostre públich, figurant entre ellas *Cóme le foglie* de Giacosa, que actualment es lo gran éxit en Italia...

Celebrarém que la companyia Mariani-Pietriboni pugui dur lo pabelló tan alt com ha lograt la de Mariani-Paladini.

TÍVOLI

Dissapte se reinaugurarà aquet teatro donant principi á la temporada de Quaresma, per la que s' ha contrac-

tat á una companyia de sarsuela del género clàssich y á qual frente hi figura lo notable tenor Sr. Bergés y forman part de la mateixa la coneguda tiple Sra. Roca y son espós lo baix Subirá, que feya alguns anys que treballavan en América.

La obra de debut será *Los diamantes de la corona*, sarsuela de Barbieri.

CATALUNYA (Eldorado)

De humorada califica 'l Sr. Delgado á sa obra, *El galope de los siglos*, pero debía consignar que era humorada sense gracia y allavors hauria estat en lo just y per acabar de ferse justicia, mes li hauria valgut á sa reputació que no hagués tret l' exemplar del calaix del seu escriptori.

Lo mestre Chapi posá música als números que lo llibretista li indicá y feu tot lo que permete un argument tan desprovist de *such*.

La Empre a d aquet teatro, aprofitant la estancia en nostra ciutat de la *troupe* de senyoretas austriacas que executan *lo ballet volant*, que tan extraordinari éxit obtingué l' any passat, las ha contractat per una serie de 8 funcions (las úniques que li ha sigut possible) debent lo debut tenir lloch avuy.

Segons noticias, á son originalíssim treball, hi han anyadit nous alicients que farà sigui altra vegada justament admirat y aplaudit.

GRAN-VIA

Pera avuy está anunciat l' estreno de la comedia *El patio* original dels aplaudits germans Alvarez Quintero, quins se troban entre nosaltres fa alguns dias, a fi de dirigir los últims ensajos.

Dita comedia actualment resulta un éxit en Madrid y en tots quants teatros de provincias se representa.

UN CÒMICH RETIRAT

La dona y 'l billar

LA noya honrada y decenta
que té afició á n' al treball,
que no vesteix extremada
y en tot se porta com cal.

En materia billarística
pot quedar molt ben probat,
qu' es un *billar d' en Tarradas*
qu' encare s' ha de estrenar.

Aquella que va ab sombrero
á missa ab lo seu papá;
que está molt ben educada
y sab de cusí y brodar;
aquesta asseguraria
sense por d' equivocarm',
qu' es un *billar ab taquera*
de casa particular.

Y aquella pobra xicota
á qui 'l promés ha enganyat
y veyentse compromesa
vol casarse ab gran afany.

Si al fi troba qui l' esposi
á copia de molt buscar,
es *billar de carambolas*
una mica remonat

La qu' ascolta á tots los homes
y te pardalets al cap,
que va á sarau cada festa
y sols pensa en bromejar;
aquesta bona minyona
es ab cerresa un *billar*
de *vingtinch* ab defectes,
que tothom hi pot jugar.

Y la que va ben mudada
y ab son posat descarat
sols procura fer conquistas
per la Rambla cap al tart;
aquesta es ja sens disputa
y ho diré per tot ben alt:
un *billar de sis troneras*
ab lo panyo foradat.

JOAN VILÀ.

EL PINXO DE MADRID

Al gall d' indi d' Antequera
 modele d' equilibristas,
 el posan com una fiera
 las cébas catalanistas.

Com recordarán nostres lectors, anunciarem qu' aquest número seria extraordinari, pero luego desistirem de donarli tal caràcter, en vista de que 'l nostre periòdich era perseguit, denunciat, multat y recullits los exemplars del mateix posats a la venda.

La nostra resolució se comprén desseguida: No hem volgut exposarnos á que l' augment de pressupost y, per lo tant, l' esforç qu' un número extraordinari representa, nos produhís sols lo disgust d' una denuncia. No hem volgut que 'l gasto que 'ns proposavam fer en obsequi als nostres llegidors, anés seguit de la recullida d' exemplars de LA TOMASA.

Hem d' esperar que las circunstancias varihin, y quan aquest cas arriui tindrem lo gust de donar lo promés als nostres favoreixedors.

Ara, per ara, mentres imperin certas influencias jesuíticas, no es prudent.

Tots los anys la distingida *Societat Artística Culinaria de socors mutuos* commemora la diada de sa inauguració ab una funció extraordinaria y en lo present n' ha combinat una de verdaderament extraordinaria; la que 's verificará en lo teatro La Serpentina (Casanovas, 3 y 5).

Dita funció tindrà lloch en lo pròxim dissapte dia 3 del corrent, y está composta de lo juguè català original del Sr. Figueras; *Ditxós ball de mascaras!* que será desempenyat per la Companyia que dirigeix D. Vicens Furró; asalt d' armas per la que dirigeix lo Sr. Montané; concert vocal per la llorejada societat *La Barcanona* y com á complement de festa un lluhit *Ball de Societat*, obsequiantse á las senyoretas ab preciosos vanos fabricats expresament pera dit dia.

Celebrarem que la festa del present any, correspongui als esforços de la Junta Directiva.

Pera diumenje pròxim dia 4 de Mars, está anunciat en lo Casino *La Aurora Martinense* una extraordinaria funció cómic lirica per la companyia que dirigeix l' Sr. Sirvent y de la que 'n forma part la simpática primera triple senyoreta Guart.

Entre las sarsuelas escullidas hi figura l' estreno de *Mel y fel* de la que n' es autor de la lletra nostre colaborador Sr. Joaquim Borrell y de la música lo mestre Miquel Moncalp. Per tractarse d' amichs, inútil creyém manifestar que desitjém logrin un triunfo.

Llegim qu' en un pob' e d' Italia portavan á enterrar á un subjecte, que no tenia res de mort, puig mentres estava en la iglesia, va aixecarse de la caixa y va demanar lo xocolate.

Pero en lloch de donarli lo que demanava, van anar á buscar al seu metje, qui, sens dupte, per dissimular la planxa que s' havia tirat, donantlo per difunt, va proporeinarli una medicina que en pochs moments va deixar-lo sense vida.

Lo doctor devia pensar que no deixar ben morts als seus clients, seria per ell un gros descrédit... y va rematarlo.

MODO CURIÓS

DE MATAR LA VIRAM Y ALTRES ANIMALS

Las personas que sentin repugnancia de derramar la sang dels animals de corral, ja *gulloinantos* ó ferintlos en lo coll, poden ferlos engolir per medi d' un embut ó una cullera, una copa d' esperit de ví ó ayguardent fort, lo qual los causa una mort instantánea, ab la particularitat de que, com siga que la sang se reconcentra en lo cor, queda la carn del animal sacrificat mes blanca y té mellor gust.

Fa pochs dias, després d' haver dit en Romero Robledo en lo Congrès, que 'l general Polavieja estava conforme ab las bases de Manresa, com de costum va aixecarse 'l senyor Mataix á defensar al general, manifestant ó poch menos, que son amo y senyor era enemich acérrim de las esmentadas bases.

¡Y quina necessitat sent lo senyor Mataix, de dir barbaritats, quan se parla del general *cristiano!*

Qui del llop parla... Mataix li surt.

Diuhén de Cartagena:

«Ahir va ferse á la mar l' acorassat *Carlos V*, pero desseguida tingué que refugiarse al port á causa del violent temporal regnant en aquestas costas.»

Ara compreném perque no fa gayre, á pesar d' haverse dit qu' á Fernando Póo havia estallat una rebelió tremenda, va manifestar en Silvela que no creya necessari enviarhi 'ls nostres barcos.

Per por de que un temporal los atrapés fora de port.

Son barcos... *portátiles*.

FABRICACIÓ DE VÍ DIGESTIU (VERMOUTH)

Vi clar superior	3 litros
Pell de taronja amarga	5 grams.
Canyella	2 »
Ruibarbo	2 »
Cuasia amarga.	2 »
Arrel d' angélica	2 »
Esperit de ví, de 40 graus.	1 petricó
Sucre	400 grams

Lo ví junt ab las demás substancias se posa á sol y serena per espay de quinze dias, sachsejantlo de tant en tant. Finalment se filtra y s' hi anyadeix lo sucre.

Problema curios:

¿Com se las compondrán quatre marits gelosos, (cada hu dels quals, no vol deixar sola la seva muller ab cap dels altres), si 's veuhen obligats á tenir que passar un riu en una barca, en la que hi cápigan sols tres personas?

Solució: Primer passa lo riu tres donas, y una torna la barca; al segón viatge passen las dos donas, y una torna la barca, quedantse ab lo seu marit; luego passen los altres tres marits, y un ab la seva dona torna en la barca; lo quart viatge l' efectuan los dos homes y la dona d' un d' ells, tornant la barca una dona ó 'l marit de la qu' encare té d' atravesar lo riu, y finalment la última dona passa ab la persona qu' ha portat la barca.

Lo Foment del Treball Nacional ha obert una subscripció pera socorre al poble de Ataquines (Valladolit) perjudicat pe 'l terrible incendi qu' ha destruit totas sas casas.

Després d' aquest acte qu' ennobleix al Foment, esperém que 'l *pollo d' Antequera*, ja no dirá més que als espanyols que no han nascut á Catalunya los tractém com á extran-gers.

Suposant que als extran-jers se 'ls tracta malament, com se desprén de las manifestacions del ben educat Romero de las Bledas.

*
*
*

UTIL ALS HORTELANS

Durant lo mes de Mars se sembran al ayre lliure, raves, ensiams, escarolas, espárrechs y apis; se sembran també en terras calentas los pebrots y tomátechs tardans. Se plantan alls, cebas y patatas.

*
*
*

L' altre dia en lo Congrès, mentres en Romero Robledo s' ocupava per segona vegada del himne «Los Segadors» calificantlo de cant dels traydors y criminals, un tranquil ó un boig, qu' encare no se sab del cert, va llensar desde la tribuna pública al hemicicle un paquet, pronunciant al mateix temps algunas paraulas inintel·ligibles.

Tots los pares de la patria llensaren un crit d' espant, figurantse que l' paquet en qüestió contenia una bomba de dinamita.

Pero per fortuna (pe 'ls pares de la patria) dit paquet em bolicava un feix de paperots vells, alusius á la regeneració espanyola.

Efectivament aqueixa regeneració silvelista, pot compararse al paquet llensat pe 'l boig de la tribuna: de primer moment va semblar qu' havia d' explotar fent á bossins los vicis nacionals y luego ha sigut un pegat mes en lo banch de la inconseqüencias.

*
*
*

OR BARATO

Com que no es or tot lo que lluhu, tampoch ho es l' aleació de T. Hedd, pero té un gran parecut ab aquell metall preciós.

Dita aleació 's prepara, anyadint á 100 parts de coure fós, 6 parts d' antimoni.

Lo metall obtingut es molt dúctil y maleable, no es atacat pe 'ls vapors ácids, ni 'ls gasos amoniacals perjudican sa hermosa coloració.

Es usat en la fabricació d' alhajas de fantasia y objectes artistichs, sent son cost d' unas 2 pessetas y mitja 'l kilo.

No obstant s' assegura que 'ls inglesos preferirian l' or de las minas del Transwaal, á pesar de lo molt car que pot costarlos.

*
*
*

Los prestamistas de Madrit han demanat que no se 'ls inclogui en lo descans dominical, fundantse en que precisament los diumenges es quan la classe treballadora va á buscar las prendas que té á *treure tacas*.

¡Pobrets àngels de Deu!

¡Y com s' interessan pe 'ls seus parroquians!

¡Ey! si es que no temen que la classe obrera no poguent desempenyar los diumenges, tindrà més cuydado en empenyar los días laborables.

Lo qual privaria als prestamistas de practicar l' obra de caritat de deixar diners al seixanta per cent anual, ab la imprescindible garantia.

*
*
*

L' EMPEDRAT Á PARIS

Segons Rigord, metje y biógrafo de Felip II de Fransa, la capital francesa no fou empedrada fins á últims del si-

gle XII, haventse degut dita millora á que trobantse un dia l' esmentat monarca, guaytant per una de las finestras de son palau, notá que 'l fang remogut pe 'ls carruatjes que passavan despedia mal olor y resolgué posar remey á n' aquet inconvenient per medi del emperat dels carrers, á pesar de que 'ls crescuts gastos que dita obra representava, havian assustat á sos antecessors.

*
*
*

Ja es sabut de cada any que 'ls balls de máscaras que donan las colonias francesas é italianas á benefici de las escolas gratuites que sostenen, son los mes concorreguts de la temporada, pero en lo present any han superat á tots los efectuats fins avuy, podentse assegurar que han sigut la única nota demostrativa del Carnaval.

Tan la escullida concurrencia que hi ha assistit lluhint trajos de societat com las alegres mascaretas, donant mostrars de son bon humor ab richs y elegants disfrassos, han lograt per algunas horas treure l' apatia y mal humor que ab motiu de la regeneració 'ns domina.

Felicitém á las Juntas organizadoras per lo bon resultat que han obtingut y.... hasta un altre any.

Telegramas

Del nostre servey... obligatori

GOSSET CRISTIÁ, á l' hora de las garrofas: Juro y rejuro, y al ferho no 'm poso cap pedra al fetje, que l' amo Pollavella detestava 'l programa de Manresa y no podia veure ni en pintura als catalanistas. Y quan jo ho dich... *punto redondo*.—Bastaix.

ANTEQUERA, á l' hora de l' ensarronada: Hi rebut una carta en la que se m' assegurava que hi hav a un regiment de catalanistas, degudament armats y uniformats, á punt de donar lo cop decissiu. Com á bon patriota, hi entregat la carta al president, pero ara penso que com que jo soch en Romero de las Bledas, m' han plantat la bleda al clatell. Entre aixó y aquell paquet que van tirar l' altre dia, mentres jo parlava de «Los Segadors» qual paquet se blava una bomba y no ho era, estich per no ficarme mes en camisas d' onze varas—Romero de las...

SENAT, á l' hora d' escorre 'l bulto: Diuhen que las discussions qu' aquí 's sostenen, entranyan molta importancia pera Catalunya, pero jo m' en rento las mans, y ab lo vostre permis ó sense, m' es igual, avuy mateix m' entorno á Barcelona. En lloch dormo tan á gust com en la ciutat comtal ¡May olvidaré las dolsas vacaynas que feya petar quan presidia al Ajuntament barceloní!—Nadal.

HAN BEN-FET, á l' hora de la qüestió son quartos: Per haver salvat á tres espanyols qu' arrastrava 'l riu Bunawo, se 'ns han ofert 250 pessetas y la nacionalitat espanyola. Nosaltres hem acceptat las pessetas... y hem refusat la nacionalitat esmentada... y que 'ns dispensi 'l senyor Silvela.

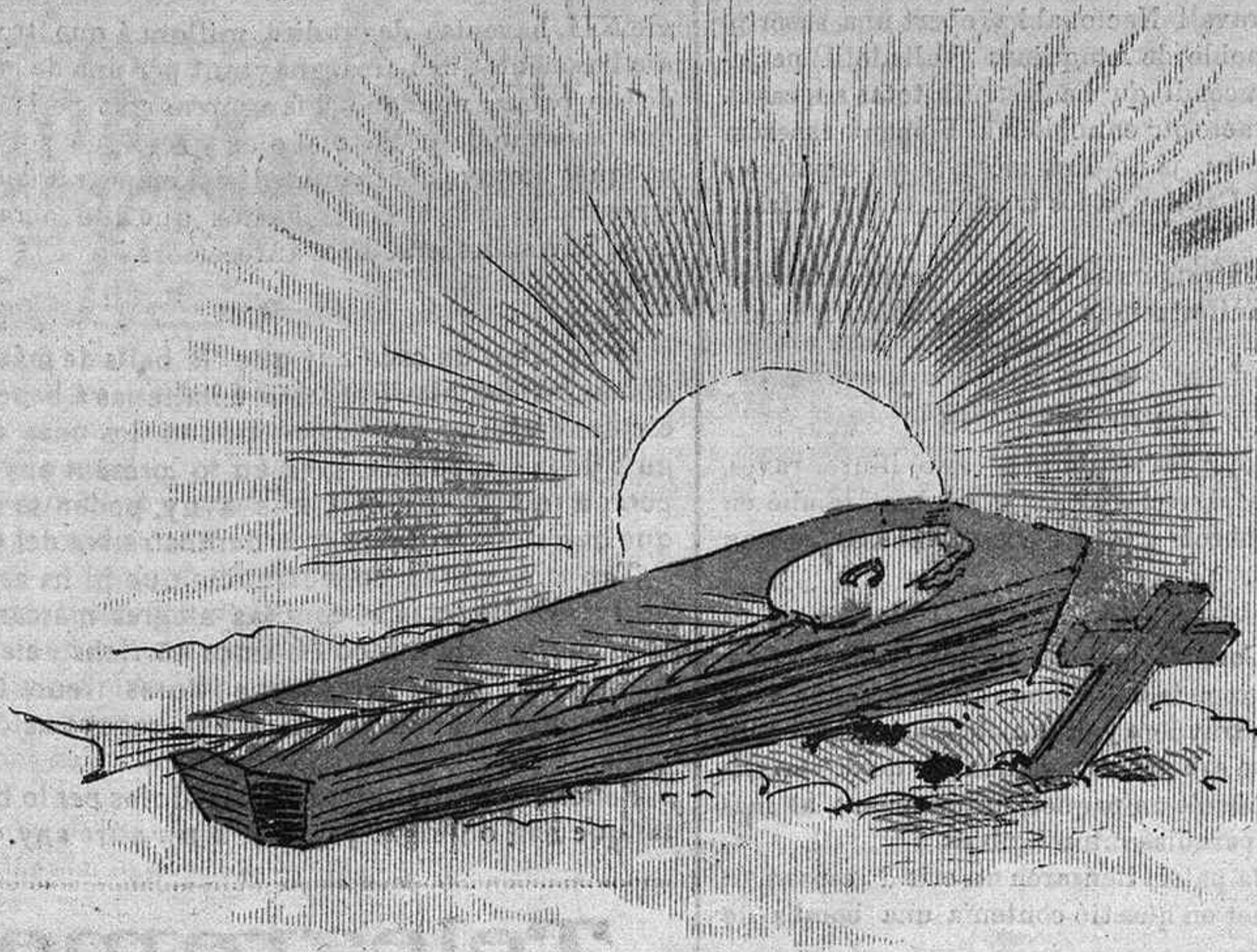
Opiném que las figas espanyolas, no 'ns probarian tant com las de moro.—Tres moros.

LITOGRAFÍA BARCELONESA

— de Ramón Estany —

6, SANT RAMÓN. 6—BARCELONA

LA TOMASA
LA SARDINA REGENERADORA

Has sigut molt alabada,
pero has dut tants desconsols,
que ja tots los espanyols
volen veure't enterrada.

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

MUDANSA

En Tot, de tant caminà
un total se va girà.

JOAN ROCAVERT.

TARJETA-DEDICATORIA

A mon inolvidable amich

EMILI REIMBAU PLANAS

COIMBRA

(Portugal)

Ab aquestas lletras, degudament
combinadas, formar: 4 noms d' home,
3 de dona y 3 pobles de Catalunya.

JOSEPH GORINA ROCA.

TARJETA

¿Varela lo drama?

Formar ab aquestas lletras degu-

dament combinadas, un' obra del ma-
lograt Pitarra.

P. SALÓM.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7—Poble catalá.
- 2 3 5 6 7 2— » »
- 3 5 4 7 4—Objecte de carreter.
- 1 4 3 4—Prenda de vestir.
- 4 7 2—Poble catalá.
- 6 7—Comedia catalana.
- 4—Vocal.
- 1 6—Animal.
- 7 6 2— »
- 3 2 5 4—Poble catalá.
- 7 2 5 6 3— » »
- 1 2 5 5 6 7—Carrer de Barcelona.
- 3 2 5 3 6 7 4—Poble catalá.
- 1 4 5 5 6 3—Prenda de vestir.
- 1 2 3 6 5—Ofici.
- 5 4 3 4—Animal.
- 5 2 3—Una porqueria.
- 3 6—Vegetal.
- 5—Consonant.

CINQUET TORRES.

GEROGLIFICH

K I

T M

B I I K

Píldoras

J. R.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 599

Logogrifo numérich—Freginals.
Tarjeta.—Mar sin orillas.
Geroglífich comprimit—Granotas.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre. . . 1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, » . . . 2'50 »
Extranger, » . . . 2'50 »
Número corrent. . . . . 0'10 »